

"ANAR MÜÖLLİM SANKI ŞÜRALTI OLARAQ HƏR ZAMAN YARADICI İNSANLARA, QANCLARA KÖMƏK EDİR, QAYĞI İLA YANAŞIR. BU DA TABİİ Kİ, ONUN ZADAĞANLIĞINDAN, KÜBARLIĞINDAN, MƏDANIYYƏTİ GENİŞ ŞƏKİLDE ANLAYIB, DUYMAÇINDAN İRƏLİ ÇALIR."

14 mart Azərbaycan Yazıçılar Birliyi-nin sədri, yazıçı-dramaturq Anarın 80 yaşı tamam olur. Bu səbəbdən də bugünkü "Dördüncü divar" layihəsi üçün Anar müöllimin söhətə və kino əsərlərinə istirak edən, əsərlərinin daimi oxucuları olan sonetkarlarımızla səhbətləşməyi qarara aldıq. Beləliklə, "Dördüncü divar" — Jayihəsinin qonaqları...

Xalq artisti Rəsim Balayev

Anar Azərbaycan odəbiyyatında öz tutumlu, yeri olan yazıçı-dramaturqdu. Onun əsərlərini lap cavan yaşlılarından maraqla oxurmış. Sonralar da, indi də neçə ssenarisinə yazılmış filmlərə çəkilmişəm. Bugün günde Anar Azərbaycan odəbiyyatının simvollarından biri, daha doğrusu, bincəsidir. O, icimə figur kimi xüsusi hörməti həyqidir. Anarla bir neçə dəfə dəlaşlığımız da olub. Müxtəlif ölkələrdə və tədbirlərdə birlikdə iştirak etmiş. Anar hər zaman böyükə böyük, kiçikə kiçik kimi davrandıram adımdı.

Mən ilk növbədə Anara cansağlı arzulayıram ki, o, Azərbaycan odəbiyyatına, mədəniyyətinə xidmətinə davam etdirilsin, Azərbaycan kinosu üçün, gəzən ssenaristlər yazın. Cox şəvinəm ki, Anar müöllimlə şəxslər tanış olmuşsan, onun əsərlərində iştirak etmişəm. Buna görə özümü çox xəşəx hesab edirəm.

Xalq artisti Amaliya Pənahova

Sözsüz ki, Anar müölliminə hom özü, hom da yaradıcılığına çox böyük hörmətim var. Anar müöllim üçün on gözəl sözər, on gözəl arzalar şəmildir. Mən onun iki tamaşasında işləmişəm. "Şəhərin yay günləri" və "Təhminə və Zaur" tamaşaları. "Təhminə və Zaur" tamaşası böyük anşlaqla baş tutub. Hər iki tamaşa da bər rolda eñix etmişəm.

Anar müöllimə hom da icimə xadimdir, çox böyük şəxsiyyətidir. O, bizim iki böyük sonetkarımız Rəsul Rzəzin və Nigar xanım Rofibeylinin övladıdır. Onun ailəsi ilə həyat yoldaşı, övladları, nevələri ilə də tan-

şam. Qızı Günel Anarqızı da istedadlı xanımdır. Bu baxımdan da Anar çox yaradıcı bir ailəyə başçılıq edir.

Anar müölliminə on böyük səcaətlərlən biri də odur ki, sovetlər dönenin türkəyən etdiyi bir vaxtida "Qobustan" jurnalını çap etdi ki, o, dövrə homin almanax böyük oks-səda doğurdu. Öz yaradıcılığına goldidə isə "Ağ liman". "Beşmortoboli evin altıncı mərtəbəsi" əsərlərinin sintezindən "Təhminə və Zaur" tamaşası yaradı. Bununla yanaşı o, "Dodo Qorqud", "Qom pəncərəsi" filmlərinin ssenarı müöllili və rejissorudur. Yəni Anar fəaliyyət göstərdiyi bütün dövründə yaradıcılıq baxımdan çox möhsulşər olub.

Bu yubiley ərofəsində Anar müöllim üçün deyilən on gözəl sözər, arzuların altına öz imzamı qoyuram. Ona üzünümüz və cansağlığı arzuluyram.

Xalq artisti Fəxreddin Manafov

Anar müöllimə odəbiyyatımızda, mədəniyyətində dorin iz qoymuş iki böyük insanın, şəxsiyyətin övladıdır. Anar müöllimin ailəsindən golən həyat tarzının, yusəminin çox vacib xüsusiyyətləri vardır ki, bu da onun zadəganlığı və kübarlılığıdır. O, bu kimi inşət böyük xüsusiyyətlərin nəinki daşycısı, homçunu yaradıcılığında, yazılırında, insanların münasibətindən və bir çox hallarda təbliğatın davam etdirən şəxsiyyətindər. Belə insanlar bizim cəmiyyətindən sayıldır. Onların varlığında şəxson mənəvi sonursutuyacılıq vardır. Anar müöllim kimi dühərləri göründə yaratmaq, yaşaması qüvvəsi dəha da coxalıb artı.

Bir məsələn də qeyd etmək istərdim ki, Anar müöllim hom da yaradıcı, ziyanlı insanların hər zaman müdafiəsində duran şəxsiyyətdir. Mən bir möqamı heç vaxt

unutmamışam, unutmuram, unutmaram da... Uzaq yetmişinci illerin sonunda mö-

nim ustاد Vaqif İbrahimogluunun otrafına yığışan gənc insanları, bunların içorisində yeni yazmağa başlayan yazıçı dramaturqlar, aktyorlar var idi. O zaman Vaqif müöllim biz gənclər birləşdə teatr yaratmağı arzayırdı. Təbbi ki, müöllimin bərə arzusun Vaqif İbrahimogluunun otrafından yox, böyük ideyalarla və sonata xidmət möqsədi daşıyırı. Və vaxt sovet dövri olduğundan sonra ideologiyasının diktə etdiyi müəyyən tələblər vərdi. Və bə tələblər yaradıcı insanların üçün çox çətinliklər yaradırdı. Kim no isteyirdi, onu qisa zaman ərzində yarada, həyata keçirə biləndi. Bunun üçün bizi olbatto ki, müxtəlif qapılara döyürdük, müraciətər edirdik. Amma bütün bunların heç bir faydası olmurdı. Məhz hommə dövrədə Anar müöllimin varlığı vo tokidi ilə Vaqif İbrahimogluunun teatr yaratmaq arzusu həyata keçib "reallaşdı". Haqqında bəhs etdiyim "Yuğ" teatrı Anar müöllimin dayağı ilə bu gün da yaşamaqdır. Bəyqən qoş etdiyim kimi, uzaq 70-ci illərin sonunda yaranan teatr bu gün də onun köməyini, dayagını, müdafiəsini hiss edib görür.

Anar müöllim sanki şüraltı olaraq hər zaman yaradıcı insanlara, gənclər kəmək edir, qayğı ilə yanaşır. Bu da təbbi ki, onun zadəganlığından, kübarlılığından, mədəniyyəti geniş şəkildə anlayıb, duymaçından irolı golur. Anar müöllim bizim mədəniyyətimizin on vacib simalarından biridir. Bugün günde onun varlığı bizim mədəniyyətimizin yüksək soviyyədə olması deməkdir. Mən demək istəyirdim ki, hom Anar müöllimini, hom da onun ailəsini çox istəyirəm. Qızı Günelin, oğlu Turalın valideynlərinə onun münasibətlərinə, ailəvi tomaslarını, səhətərini dinihdikdə, gordukdə zövq almışam. Düşünmüşüm ki, no yaxşı ki, belə ailələrimiz və dəyərlərimiz vardır.

Mən Anar müöllimə ailəsi, nəvə-nəticələri ilə birgə uzun illər və cansağlığı arzulayıram. Arzu edirəm ki, yeniyər, romanlar, pycəslər, ssenaristlər yazın. Qolun tutan illər, düşünen zəkası yorulmasına, yaradıcılıq ruhu tükənənəsin. Vo izn versa, mən onu bağırma basıb öpərdim.

Xalq artisti Firangiz Müəllimova

Anar müöllim monim çox hörmət etdiyim, sevdiyim bir insandır. Teatrdə onun "Təhminə və Zaur" tamaşasında oynamışam. Televiziyada isə "Evli kəndən yar" əsərində. Monim bəyazında qarşı xüsusi simpatiya var. O, özü də buntu bilir. Ancaq toossi edirəm ki, bu gün bizim üçün heç nə yəzər. Ancaq həlo gənclik il-

lorindən Anar müöllim no yazırda mon hamisini təbib oxumağa çalışmışam. On çox sevdiyim asori isə többi ki, "Beşmortoboli evin altıncı mərtəbəsi"dir. Monim kitabxanamda Anar müöllimin öz səkxi imzası ilə olan kitablar da, özüm aldığım kitabları da var. Monim Anar müöllimin olan sevgim him do onun valideynlərinin yaradıcılığından qaynaqlanıb. Yəni demək istədim, odur ki, mən bu ailəni hər zaman sevmişəm, indi de sevirəm. Ona cansağlığı, üzün ömrə arzulayıram.

Xalq artisti Sənəbər İsgəndərli

Anar müöllimin yaradıcılığı çoxşaxolidir. Xüsusən onun kinoya bağlılığı, aktörləri dörindən duymağı onu bir çox yazıçı-

lardan forqləndirir. Bunun bərəz nümunəsi yaxçının qolomo allığı "Dantənin yubileyi" pəvestidir. Anar müöllim hom teatradan və kinoya ovəzsiz töhfələr verir. Onu yubiley münasibətilə töhrək edir, sağlam, mənəli ömrə arzulayıram.

Xalq artisti Möhəmməd Məhərrəmov

Mən Anar müöllim ssenarisi ilə çəkilmiş bir neçə filmə rol almışam. "Beşmortoboli evin altıncı mərtəbəsi", "Cavid ömrü", "Səbhün sofrı" elçəcə "Nigarçılıq" televiziyada tamaşasında Araklı eronu ilə etmişəm. "Səbhün sofrı" filmində isə Müşyör Jordan roluna çəkilmişəm.

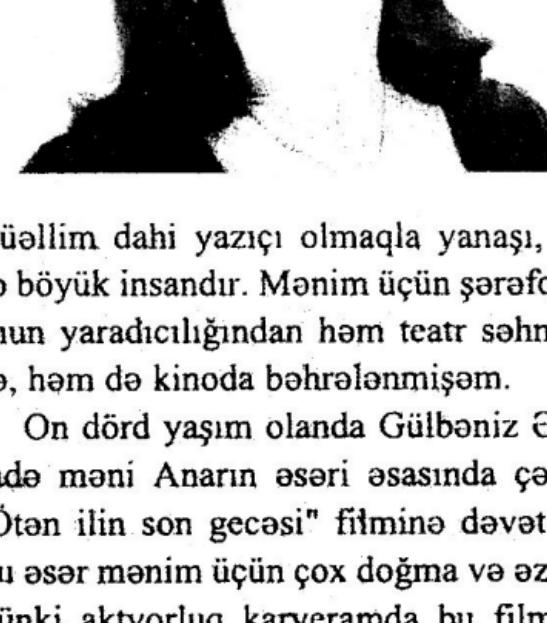
Sizə deymək ki, elo homin orofədə mən Rus Dram Teatrında Müşyör Jordan rolunu ifa etdim. Bu baxımdan monim üçün hom, hom tamaşaçı eyni rol ifa etmək marağlı idi. Anar müöllim monim rollarını bayındırıb homşına vurgulayıb. Hər zaman da məni görəndə deyirdi ki, Möhəmməd, sonin üçün mütləq nəsə yəzəcəm. Cox güman ki, monim üçün fikirəsiydi obraz vərdi. Yəzici-dramaturq kimi demək dər ki,

yalnız Anarın əşərlərinə müraciət etdim. Sonralar da Anar müəllim "Qəm poncorası" filmini çoxərkən məni üçtel Həson roluna dəvət etdi.

Bugünkü gündə mən Anar müəllimə cansağlığı azulayıram. Arzu edirəm ki, neca ki, o, bizi 60-70-ci illərdə yazdığını əşərlər ilə sevindirib, bundan sonra da sevindirməyə davam etsin.

Xalq artisti Ayan Mirqasimova

Anar müəllim Azərbaycan ədəbiyyatı və kinematoqrafiyası sahəsində çox böyük iz qoyub. O, çox böyük şəxsiyyət həm yazıçı, həm dramaturq, həm də kinematoqraf kimi böyük insandır. Onun kitablarını oxuyan, filmlərinə baxan tamaşaçı yazılığının nəhəng dünyagörüşü, əqidəsi ilə rastlaşır, varlığını hiss edirlər. Mənim üçün Anar

müəllim dahi yazıçı olmaqla yanaşı, həm də böyük insandır. Mənim üçün şərəfdir ki, onun yaradıcılığından həm teatr səhnəsində, həm də kinoda bəhrələnmişəm.

On dörd yaşım olanda Gülbəniz Əzimzadə məni Anarın əsəri əsasında çəkilən "Ötən ilin son gecəsi" filminə dəvət etdi. Bu əsər mənim üçün çox doğma və əzizdir. Çünkü aktyorluq karyeramda bu film çox böyük rol oynayıb. Əsərin mövzusu da çox fəlsəfi, səmimi və maraqlıdır. Və bu səmiyyəti biz aktyorlar çəkiliş zamanı da hiss etdik, sonradan filmə baxan tamaşaçılar da duydular.

Ana və övlad, onlar arasındaki ailə bağları çox parlaq şəkildə bu əsərdə özünü bürüzə verir ki, bu hissələrdən güclü dünyada heç nə yoxdur. Zaman keçdikcə bir aktrisa, bir ana, bir insan kimi hər dəfə bu filmə baxanda özüm üçün bir çox yeniliklər kəşf edirəm. Bundan başqa Anar müəllimin sənarisi ilə çəkilən "Otel otağı" filmində də iştirak etmişəm. Rus Dram Teatrının səhnəsində isə "Təhminə və Zaur" tamaşasında Mədine obrazında çıxış etmişəm.

Mən çox şadam ki, bu cür dahi bir insanın yaradıcılığında iştirak etmişəm.

İncəsənət Universitetində dərs deyirəm. Keçən il təklif etdim ki, Anar müəllimin yaradıcılığına müraciət edək. İnanın, cavan tələbələr çox böyük həvəslə onun əşərlərini oxudular, töhlil etdilər. Və mən o zaman başa düşdüm ki, Anar müəllim bir yazıçı kimi həmişə müasir və cavandır.

Birinci növbədə onu yubileyi münasibilə təbrik edirəm. Həm Anar müəllimə, həm də onun on yaxın insanı, həyat yoldaşı Zəmfira xanıma da cansağlığı arzu edirəm. Bilirəm ki, bu il Zəmfira xanının da yubileyi olacaq. Anar müəllim çox gözəl övlad, yaxşı dost və atadır. Onu və ailəsini ürəkdən təbrik edirəm.

Hazırladı:

Samirə ƏŞRƏF